ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - ഏകോനചത്വാരിംശോऽധ്യായഃ

ശകുനിയുദ്ധേ കൃഷ്ണാഗമനമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ശകുനിഃ പുനരുത്ഥായ സ്വബലം വീക്ഷ്യ പോഥിതമ് ..
ജഗ്രാഹ സ മഹാരാജ ലക്ഷഭാരസമം ധനുഃ ..1..
നിധായ ബാണം നിശിതം കോദണ്ഡേ ചണ്ഡവിക്രമേ ..
കാർഷ്ണിം പ്രാഹ രണേ
രാജഞ്ഛകുനിർദൈത്യരാഡ്ബലീ ..2..
ശകുനിരുവാച -
കർമ പ്രധാനം ജഗതീതലേ മഹ-
ത്കർമൈവ സാക്ഷാദ്ഗുരുരീശ്വരഃ പ്രഭുഃ ..
ഉച്ചാവചത്വം ഭവതീഹ കർമണാ
തേനൈവ രാജൻ വിജയഃ പരാജയഃ ..3..
ഗവാം സഹസ്രേഷു യഥാ ഹി വത്സകഃ
സ്വമാതരം വിംദതി പശ്യതാം സതാമ് ..
തഥാ ഹി യേനാപി കൃതം ശുഭാശുഭം
നരേഷു തിഷ്ഠത്സു തമേവ ഗച്ഛതി ..4..
തതോ വിജേഷ്യാമി ദൃഢേന കർമണാ
രിപും ഭവന്തം ശപഥഃ കൃതോ മയാ ..
സദ്യഃ കുരു ത്വം പ്രതികാരമേവ ത-

ദ്യേനാപി ന സ്യാദ്ഭുവി തേ പരാജയഃ ..5..
ശ്രീപ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
കർമ പ്രധാനം യദി മന്യസേ ഭവാൻ
കാലം വിനാ തർഹി ഫലം ന വിദ്യതേ ..
കൃതേ ച പാകേ യദി വിഘ്നതാ ക്വചിത്
സദാ ബലിഷ്ഠം സമയം വിദുഃ പരേ ..6..
പാകപ്രകാരേ സതി പാകസാധനം
കദാപി കർതാരമൃതേ ന ജായതേ ..
വദന്തി കർതാരമതഃ പരം പരേ
ന കർമ കാലം ശൃണു ദൈത്യപുംഗവ ..7..
യോഗം വിദുഃ ക്വേ\പി യദാ ഹ്യയോഗതഃ
കഥം ഭവേത്കൗ കില പാകസാധനമ് ..
സർവം ഹി വാ യോഗമൃതേ വൃഥാ ഭവേ-
ത്കാലേ തഥാ കർമണീ കർതരി സ്ഥിതേ ..8..
യോഗം തഥാ കർമണി കർതരി സ്ഥിതേ
കാലേ വിധിഃ സാംഖ്യമൃതേ വൃഥാ ഭവേത് ..
പാകപ്രകാരാദ്യവിചാരകൃദ്യദാ
ന തർഹി പാകസ്യ യഥാ പ്രസാധനമ് ..9..
യോഗകർമവിധികാരകസംഖ്യൈ-
ര്ബ്രഹ്മപൂരുഷമൃതേ ന ഹി കിംചിത് ..
തം നമാമി പരിപൂർണതമാംശം
യേന വിശ്വമഖിലം വിദിതം ഖേ ..10..
ശകുനിരുവാച -
ഹേ പ്രദ്യുമ്ന മഹാബാഹോ ത്വം
സാക്ഷാജ്ജ്ഞാനശേവധിഃ ..
തവ ദർശനമാത്രേണ നരോ യാതി കൃതാർഥതാമ് ..11..
യേ ത്വസംഗം സമാസാദ്യ വാർതാം കുർവന്തി നിത്യശഃ ..
തേഷാം തു മഹിമാനം ഹി വക്തും നാലം ചതുർമുഖഃ
..12..

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാ ശകുനിർദൈത്യോ മായാവീ
ദൈത്യരാഡ്ബലീ ..
ശിക്ഷിതം മയദൈത്യേന രൗരവാസ്ത്രം സമാദധേ
..13..
മഹോരഗാ ദംദശൂകാ വൃശ്ചികാശ്ച വിഷോത്കടാഃ ..
കോടിശോ ഗരുഡാ ബാണാന്നീലകംഠാഃ കലാപിനഃ
..14..
തൈർദർശിതം ബലം സർവം ഫൂത്കാരൈർമത്തതാം
ഗതമ് ..
വീക്ഷ്യ കാർഷ്ണിർമഹാബുദ്ധിർഗരുഡാസ്ത്രം
സമാദധേ ..15..
കോടിശോ ഗരുഡാ ബാണാന്നീലകംഠാഃ കലാപിനഃ ..
അന്യേ ച പക്ഷിണോ ഭീമാ നിർഗതാസ്തസ്യ പശ്യതഃ
..16..
അഗ്രസന്നുരഗാന്യുദ്ധേ ദന്ദശൂകാൻസവൃശ്ചികാൻ ..
തീക്ഷ്ണതുണ്ഡാ ബൃഹത്പക്ഷാഃ
ക്ഷണാത്തേഽദൃശ്യതാം ഗതാഃ ..17..
ദൈത്യോഽപി രാക്ഷസീം മായാം ഗാംധർവീ ഗൗഹ്യകീം
പുനഃ ..
പൈശാചീം സംദധേ രാജഞ്ഛകുനിര്യുദ്ധദുർമദഃ
..18..
തദ്ബാണനിർഗതാ ഭൂതാസ്തഥാ പ്രേതാശ്ച കോടിശഃ
..
അംഗാരാന്മുമുചുസ്തേ വൈ കരാലാഃ
കൃഷ്ണരൂപിണഃ ..19..
ജ്ഞാത്വാഥ താമസീം മായാം പൈശാചീം മീനകേതനഃ
..
സത്ത്വാസ്ത്രം സംദധേ ബാണേ യുദ്ധകാംക്ഷീ ഹരേഃ

സുതഃ ..20..
തസ്മാദ്വിനിർഗതാ രാജൻ കോടിശോ
വിഷ്ണുപാർഷദാഃ ..
ജഘ്നുഃ പിശാചീം താം മായാം പന്നഗീം ഗരുഡോ യഥാ
..21..
മായാം ദൈത്യോഽപി മായാവീ ഗൗഹ്യകീം സംദധേ പുനഃ
..
സംഭൂതാഃ കോടിശോ മേഘാ ഗർജതോ ഭീമരൂപിണഃ
..22..
വിഷ്ഠാം മൂത്രം ച രുധിരം മേദോമജ്ജാസ്ഥിവർഷിണഃ
..
ജ്ഞാത്വാഥ ഗൗഹ്യകീം മായാം പ്രദ്യുമ്നോ
ഭഗവാൻഹരിഃ ..23..
തന്നാശാർഥം മഹാരാജ കോലാസ്ത്രം സംദധേ
ത്വിഷൗ ..
തദ്ഗണാദ്യജ്ഞവാരാഹോ നിർഗതോ ഘർഘരസ്വനഃ
..24..
സടാ വിധൂയ വേഗേന ദംഷ്ട്രയാ തീക്ഷ്ണയാ ഘനാൻ
..
വിദാരയന്രണേ രേജേ വേണൂന്മത്തഗജോ യഥാ ..25..
ദൈത്യോഽഥ മായാം ഗാംധർവീം ചകാര രണമണ്ഡലേ ..
യുദ്ധം ന ദൃശ്യതേ തദ്വദ്ധേമസൗധാനി കോടിശഃ ..26..
വസ്ത്രാലംകാരയുക്താനി ബഭൂവുഃ പശ്യതാം സതാമ് ..
വിദ്യാധര്യശ്ച ഗന്ധർവാ ഗായന്തോ നൃത്യതത്പരാഃ ..27..
മൃദങ്ഗതാലവാദിത്രൈർമോഹനൈ രാഗമിശ്രിതൈഃ ..
ഹാവഭാവകടാക്ഷൈശ്ച തോഷയംത്യോ ജനാന്നൃപ
..28..
മോഹിന്യഃ സുന്ദരീ രാമാഃ ശ്യാമാഃ കമലലോചനാഃ ..
താസാം ലാവണ്യരാഗാഭ്യാം മോഹം യാതേഷു

വൃഷ്ണിഷു ..29..
ഗാംധർവീം മോഹിനീം മായാം ജ്ഞാത്വാ
കാർഷ്ണിർമഹാബലഃ ..
സംദധേ തത്പ്രഹാരാർഥേ ജ്ഞാനാസ്ത്രം
രണമണ്ഡലേ ..30..
ജ്ഞാനോദയേ തദാ ജാതേ മോഹനാശോ നൃപേശ്വര ..
നാശം ഗതായാം മായായാം ശകുനിഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
..31..
രാക്ഷസീം സംദധേ മായാം മായാവീ ദൈത്യപുംഗവഃ ..
സപക്ഷൈഃ പർവതൈ രാജൻ ക്ഷണാത്തച്ഛാദിതം
നഭഃ ..32..
മഹാംധകാരോऽഭൂത്പൃഥ്വ്യാം പരാർദ്ധം ച ഘനൈരിവ
..
ദഗ്ധവൃക്ഷശിലാസ്ഥീനി കബംധരുധിരാണി ച ..33..
ഗദാപരിഘനിസ്ത്രിംശമുസലാദീനി സർവതഃ ..
അംബരാദ്ബഭ്രമുഃ ശൈലാ മേഘാ ഇവ വിദേഹരാട്
..34..
രക്ഷോഗണാഃ ശൂലഹസ്താശ്ഛിന്ധി ഭിംധീതി വാദിനഃ
..
യാതുധാനാശ്ച ശതശോ ഭക്ഷയന്തോ ദ്വിപാൻഹയാൻ
..35..
സിംഹവ്യാഘ്രവരാഹാശ്ച ദൃശ്യംതേ രണമണ്ഡലേ ..
മർദയന്തോ നഖൈർനാഗാംശ്ചർവയംതോ വപൂംഷി
വൈ ..36..
പലായമാനം സ്വബലം ദൃഷ്ട്വാ കാർഷ്ണീർമഹാബലഃ ..
ജേതും താം രാക്ഷസീം മായാം നൃസിംഹാസ്ത്രം
സമാദധേ ..37..
ആവിർഭൂതോ ഹരിഃ സാക്ഷാന്നൃസിംഹോ
രൗദ്രരൂപധൃക് ..

സ്ഫുരത്സടോ ലലജ്ജിഹ്വോ നഖലാംഗൂലഭൂഷിതഃ ..38..
ചലദ്ബാലോ ഭീഷണാസ്യോ ഹുങ്കാരേണാതിഭീഷണഃ ..
സിംഹനാദം ച കുർവൻ വൈ സംസ്ഥിതോ രണമണ്ഡലേ ..39..
നനാദ തേന ബ്രഹ്മാംഡം സപ്തലോകൈർബിലൈഃ സഹ ..
വിചേലുർദിഗ്ഗജാസ്താരാ രാജദ്ഭൂഖംഡമണ്ഡലമ് ..40..
ഗൃഹീത്വാ ഹ്യംബരേ ശൈലാൻസവൃക്ഷാന്നഖരഃ ഖരൈഃ ..
പാതയാമാസ ഭൂപൃഷ്ഠേ ദൈത്യാനാം ച പ്രപശ്യതാമ് ..41..
രക്ഷോഗണാൻസംഗൃഹീത്വാ പാടയാമാസ വേഗതഃ ..
യാതുധാനഗണാൻപദ്ഭ്യാം സ മമർദ ഹരിർമൃധേ ..42..
സിംഹാന്വ്യാഘ്രാന്വരാഹാംശ്ച സംവിദാര്യ നഖൈഃ ഖരൈഃ ..
ചിക്ഷേപ ഗഗനേ വിഷ്ണുസ്തത്രൈവാംതർദധേ പുനഃ ..43..
നാശം ഗതായാം മയായാം രാക്ഷസ്യാം രുക്മിണീസുതഃ ..
ശംഖം ദഘ്മൗ വിജയദം മൗലേന്ദ്രം ച രണാംഗണേ ..44..
അഭൂജ്ജയജയാരാവോ ദുന്ദുഭിധ്വനിമിശ്രിതഃ ..
പ്രദ്യുമ്നസ്യോപരി സുരാഃ പുഷ്പവർഷം പ്രചക്രിരേ ..45..
സ്വമായായാം നിർഗതായാം ശകുനിർദൈത്യപുംഗവഃ ..
സരഥഃ സൈനികൈഃ സാർദ്ധം തത്രൈവാംതർഹിതോഽഭവത് ..46..
മായാം ചകാര ദൈതേയീം മയദൈത്യപ്രദർശിതാമ് ..
ഹസ്തിശുണ്ഡാസമാം ധാരാം

വർഷതോ്ഽതിതഡിത്സ്വനാഃ ..47..
സാംവർത്തകഗണാ മേഘാ ആജഗ്മുഃ പശ്യതാം
സതാമ് ..
ക്ഷണാത്സർവേ സമുദ്രാസ്തേ ചണ്ഡവാതേന
വേപിതാഃ ..48..
ക്ഷുഭിതാ ഉർമിസങ്ഘർഷാവർതൈഃ പ്ലാവിതഭൂരുജാഃ
..
ഭൂമണ്ഡലം സപദി തത്പ്ലാവിതം ചാത്മഭിഃ സമമ് ..49..
ദൃഷ്ട്വാഥ യാദവാഃ സർവേ പ്രാപുസ്തത്ര ഭയം ബഹു ..
വദന്തോ രാമകൃഷ്ണേതി വിസ്മൃതസ്വപരാക്രമാഃ ..50..
ക്ഷണമാത്രേണ രാജേംദ്ര തൂഷ്ണീംഭൂതാഃ പരാജിതാഃ
..
തദാ കാർഷ്ണിർമഹാബാഹുഃ കോദണ്ഡേ
ചണ്ഡവിക്രമേ ..
ബാണം നിധായ സഹസാ ശ്രീകൃഷ്ണാസ്ത്രം
സമാദധേ ..51..
നവാർകകോടിദ്യുതിമന്മഹന്മഹോ
വീരം ജയന്മൈഥില വൈ ദിശോ ദശ ..
സമാഗതം തത്ര കുശസ്ഥലീപുരഃ
സ്വയം പരം സ്വാർഥമിവാത്മവാംഛിതമ് ..52..
തസ്മിൻപരേ തേജസി നൂതനാംബുദ-
ച്ഛവിം സുവർണാംബുജരേണുവാസസമ് ..
ഭൃംഗാവലീകൂജിതകുന്തലാവലിം
സ്രജം ദധാനം നവവൈജയന്തീമ് ..53..
ശ്രീവത്സരത്നോത്തമചാരുവക്ഷസമം
ചതുർഭുജം പദ്മവിശാലവീക്ഷണമ് ..
സ്ഫുരത്കിരീടം വരഹാരനൂപുരം
ലസന്നവാർകദ്യുതിഹേമകുണ്ഡലമ് ..54..
വിലോക്യ ദേവം യദവോ്ഽതിഹർഷിതാഃ

പരം പ്രണേമുഃ കൃതഹസ്തസംപുടാഃ ..
പ്രചക്രിരേ മൈഥില പുഷ്പവർഷിണോ-
ƒമരാ ജയാരാവമതീവ സർവതഃ ..55..
സ ദൈത്യശകുനേഃ സജ്ജം കോദംഡം പ്രാച്ഛിനദ്രുഷാ ..
ശാർങ്ഗമുക്തേന തച്ഛാർങ്ഗീ ബാണേനൈകേന
ലീലയാ ..56..
സ ഛിന്നധന്വാ ശകുനിസ്ത്യക്ത്വാ യുദ്ധം പ്രധർഷിതഃ ..
ഹേതിസംഹതിമാനേതും യയൗ ചന്ദ്രാവതീം പുരീമ്
..57..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ശ്രീകൃഷ്ണാഗമനം നാമൈകോനചത്വാരിംശോƒധ്യായഃ
..39..